

Budapestre vonatkozó újságcikkek

Szerző: Kovács L.

Cím: A hidegpiac titkaiból

Forrás: Magyarország

Bp. 1916 I. 1.

(Hely)

(Idő)

(Köt. v. füz.)

(Oldal)

Osztályozás

Tárgy

381.631

Hely

Idő

"1916"

Személy

Helyszám

A hidegpiac titkaiból

— Spekuláció a sertéshussal — A kijátszott fogyasztók —

Dacára az állítólagos hushiánynak, az évről-évre megisméltendő «hidegpiac» ez idén sem maradt el. Ugy, mint rendszeren, most is november hó 1-én vette kezdetét és — nagy öröme a takarékoskodni igyekvő fogyasztónak — tart egészen husvétig.

A hidegpiac tudvalevően az ugynevezett olcsóbb piac, amelyen alkalma nyílik a pesti közönségnek nagyban és egyenesen a tenyésztőktől és gazdáktól bevásárolni husszükségletét. Ilyenformán természetesen jóval olcsóbban juthat abhoz, mint a hentesknél.

Hidegpiac csak egyetlen-egy van az egész fővárosban. A Garay-téren. Ide hozzák be a friss disznóhúst szekérszámra a gazdák s már kora reggelen megkezdődik a vásár, legelső sorban is az utcasoron. Egészen, félben veszik meg a disznót, ennél kisebb kvantumot szekeresgazda nem ad. Aki negyedet, vagy annál is kevesebbet akar vásárolni, annak beljebb kell menni, a piac közepébe, ahol egysorban állanak a «standok» s ahol a gazdákon kívül közvetítő árusok és hentesek mérik ki a feltranszított húst.

Most egy kis panasz járja a hidegpiac körül. Azelőtt ugyanis a Garay-tér belterületén felállított «standokban» fél, sőt egész disznót is lehetett kapni a feltranszított kisebb kvantum mellett, így az idén azonban a fogyasztó jóformán nem vásárolhat, hacsak ki nem megy reggel hat órakor a szekerek közé, ahol a parasztnak mindegy: fogyasztó vagy kereskedő veszi meg az árújukat?!

Persze, ilyképpen alig van értelme a hidegpiac-

nak, mert kicsi kvantumban ugyan, hogy jöhet ki jól a takarékoskodni igyekvő fogyasztó, ha mindjárt jóval olcsóbb is itt a hus ára?! Mert az olcsóbság ellenében általában kell megvásárolnia a húst, különböző husrészek igénye nélkül; ugy, ahogy jön, csontokkal, kocsonyahussal együtt. De nézzük csak meg, tulajdonképpen milyen alapja van ennek a panasznak, miért nem vehetnek sertéshus: a fővárosi fogyasztók egészben és félben, ugy, mint máskor, amidőn a pesti családok száza látták el éleltárukat egész félre való huskészlettel?!

*

Hidegpiac hetenként csak kétszer van: szerdán és szombaton. A nagybani vásár már reggel hat órakor veszi kezdetét, de alig tart egy-két óra hosszat, az árukat máris elkapkodják a szekerekről. Kijöttünk hát mi is, hogy lássuk csak, miképpen ma-

nipulálnak a pesti piac egyetlen «alkalmi húsvásárán».

Még egészen sötét van. A tér Murányi-utcai részén egész sora a megrakott szekereknek, amelyeknek sora lehúzódik a Garay-utcaig, sőt ott folytatódik is. Hus tehát van, hogy magyar kiszólással éljek: «dögivel». Nincs hiány benne. Olyik-olyik szekér szinte roskadozik, 14—16—20 sertéstartalommal bir. Valamennyi a környékbeli és pestmegyei falvakból való, így: Monor, Dányi, Ráckeve, Rákos, Gödöllő lakosai, mind kirukkolnak ide és elhozzák magukkal gazdaságuk «kincsét».

A vásár már javában folyik. Fehérkötényes asszonyok, férfiak állják körül a szekereket és alkuszhatnak az árura. Az asszonyok viszontelárusítók, de a férfiakon is észre lehet venni, hogy nem a fogyasztók társaságából való. Fogyasztó nagyon kevés fordul meg a hatórai vásáron.

Odasodródok én is az egyik szekérhez, a többivel együtt. Nem érdeklődöm, reám ugy sem figyel-

het a paraszt, mivelhogy az egyik kövér vevővel izzad az alkun.

— Adja, vagy nem adja — így a kövér —, hát várja csak a privátot, az jobban megfizetheti magának kilójáért a két forint hatvanat.

— Hát gyűnnek is később, — szól röviden a gazda és oda sem hederít az alkuvóra.

— No, még egyszer, hallja-e?! Adja kettő ötvenért? Megveszem valamennyit.

A paraszt megvakarja a fejét, szótlanul bölintgat a szekérére, azután, mint aki nagy elhatározásra szánja magát, kezébe csap a kövérnek:

— Hát Isten neki, vigye csak! Tizennégy disznónál tehet az ember livételt. Örülök, ha korán hazamehetek.

Mig előkerül a mázsa, hát csak böki ki a gazda az oldalában motoszkáló szót.

— De az apróteket is megveszi kend, jó uram, egy-egy disznónak itt van a mája, tüdeje, szive és bele is. Egy esomóban egyenként 3 pengőért adom.

A kövér ráfamaszkodik a szekérre és közben helyeslően int a gazdának:

— Jó, jó, persze, hogy megveszem.

En pedig, mintha a sok körülálló körül nem is haligaftam volna az alkut, megszólítom a parasztot:

— Bácsi, hogy kilója, félében vagy egészben?

— Most mán sehogysem — feleli —, megvette az egészet a mézárós ur.

Most már a fehérkötényes asszonyok néznek össze s miközben szétosznak, hangosan morognak egymásnak:

— Hát mit csináljon akkor a hentes, ha a mézárósok vetik rá magukat az árura?

— No és a «privát» — szólok én bele — hiszen én sem kapok!

— A privat gyűjön a standhoz, — ragadják meg a szót s többen beszélnek egyszerre hozzám, szaporán, megeredt nyelvvél.

— A parasztok nekünk hozzák be a disznakat, nem a nacságának. Ok gyűjjenek be a térre és engedjék a szegény embert élni. Ugy se jönnek ki rosszul, mert a hidegpiacra olcsóbban kél a hus kilója... Hanem ezeket a spekuláns mészárosokat meg kéne tanítani. Elszedik tőlünk az egészet, rávetik magukat teljesen a falusi husra... És éppen a disznóra, mikor ők mészárosok?! Az ördög vigye el, valahány van... Így van ez, kérem, november óta, mészárosok spekulálnak vele, összevásárolják mind s nekünk, akik mindig ebből élünk, mi sem marad! De nem marad a privátoknak se...

*

Igaza van a panaszkodó asszonynak. Tovább megyünk, de ne adj Isten, hogy alkuhoz jussunk. Nosza már is ott a mészárosok egész hada, rájuk jobban hallgat a falusi, mert nem is kell igér alkuadni velük. Ugy látszik jó üzletet hoz a vendégszereplő iparuk, mert megadják egyszeribe az árát s mire végére érünk a sornak, mást se látunk, csak alkuvó, mázsáló és fizető mészárosokat, már üres kocsikat s amelyik véletlenül vevőközönség nélkül áll, annak a gazdája is mondja:

— Lefoglalta már a mészáros; lelkem, nem adhatok egy falatot sem. Csak mázsájért szaladt el ide a közelbe.

— Es a hentesek?!

— Hát azoknak is jut belőle, de a mészárosok fellicitálják. Megadják a kívánatos árt, alku nélkül, ha arra kerül a sor.

Most, hogy már láttuk a szekérsor vásárát, nézzük meg csak, hogy mi történik ott belül, ahol már fogásra akasztva, «standra» terítve a sok falusi áru. Mindjárt meg is találom itt az egy órával ezelőtti látott mészárosomat, aki *öt koronára alkudta ki* a hus általány árát és meg is vásárolta az egész készletet. Hadd lássam, kaphatnék-e tőle félben sertést?!

— Hogy kilója a husnak, ha féldisznót veszek?!

— *Kétforint husz krajcár kérem.*

Forog velem a világ! Megbolondult a kövér, hogy hatvan fillér veszteségre adja el az árut? Hiszen előttem vásárolta *öt koronáért*, *nó ez csak az ideális hazafi*, aki valószínűleg a drágaságon akar enyhíteni ilyképpen... Derék ember, ez azért vásárolta meg az egész szekeret, hogy mások hiénaságán kifogjon a hus olcsó vesztegetésével.

— Nagyszerű — válaszolom — és milyen szép rétes szalonája van.

A kövér rám néz, majd elneveli magát:

— Talán csak nem gondolta, hogy azzal együtt...

Ha, ha! Jó is lenne! Ilyen szép szalonna, hus és két forint husz kilója. Magamnak többre van...

— ?!

— Ugy ám — beszél tovább — a szalonnának külön három forint husz kilója. Azt lefejtjük a husról. De le ám!...

Szóval négy korona negyvenért kellene megvásárolnom a hust csontostól, rongyos szakadozásaival együtt. Ha zsirt és szalonnát akarok, külön hat korona negyvenbe kerül kilója.

No kedves, takarékoskodni kívánó, hidegpiacrú járó pesti fogyasztó, így aztán nagyszerűen nézünk ki a mi takarékoskodásunkkal, mikor a mészárosok és viszontelárusítók ilyen lelkiismeretlen hasznot spekulálnak a hidegpiac forgalmából. Jól járnak ők ezzel a spekulációval, különösen akkor,

ha olyan szép kövér disznóhoz jutnak, amelyeknek a szalonnája is annyit nyom, mint a husa. A jó hizóknál pedig így van: felesuly szalonna, felesuly hus. Jó kis százalékos haszon a spekuláció jutalma.

*

Végig mentünk a hidegpiac során. Valamennyi így adja az áruját. Egyetlen egy helyet találtunk csak, ahol tisztességes ár mellett kaphattunk volna szalonnával együtt fél vagy egész disznót. A többi mind, szalonnafejtetten, egyed és fél számra adott tul a portékáján.

Talán lehetne valami rendet teremteni a husspekulánsok között, mert ezzel a rendszerrel absolute semmi értelme sincs a más időkben oly nagyon üdvös hidegpiacnak.

Kovács Lydia.